

930.85(477)

Г81

Греченко В. А.
Кислюк К. В.

ІСТОРІЯ
УКРАЇНСЬКОЇ
КУЛЬТУРИ

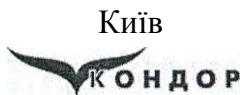

КОНДОР

В. А. Греченко, К. В. Кислюк

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

**Навчальний посібник
для студентів вищих навчальних
закладів**

*Рекомендовано
Міністерством освіти і науки, молоді та
спорту України*

Київ
2016

УДК 930.85
ББК 71 (0)я73
Г81

*Рекомендовано Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України
як навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів
(лист № 1/11-6334 від 19 липня 2011 року)*

*Рекомендовано до друку рішенням ученої ради
Харківського національного університету внутрішніх справ,
(протокол № 3 від 19 березня 2010 року),
ученої ради Харківської державної академії культури
(протокол №10 від 25 червня 2010 року)*

Рецензенти:

В. В. Калініченко, д-р іст. наук, проф., зав. каф. історії України Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна;

А. Ю. Кузнецов, д-р філос. наук, проф., зав. каф. філософії Національного аерокосмічного університету імені М. С. Жуковського «ХАІ»;

А. Т. Щедрин, д-р культурології, канд. філос. наук, проф. каф. філософії та політології Харківської державної академії культури.

Греченко В. А., Кислюк К. В.

К90 Історія української культури [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / В. А. Греченко, К. В. Кислюк. -К. : Кондор-Видавництво, 2016. — 352 с.

ISBN 978-966-2781-56-4

У пропонованому посібнику висвітлюються основні аспекти розвитку української культури від первісного суспільства до сучасної доби. Розглядаються основні теоретичні проблеми і напрями вивчення вітчизняної культури. На широкому фактичному матеріалі розкриваються основні тенденції поступу освіти, науки, літератури та образотворчого мистецтва в Україні.

Для викладачів курсу «Історія української культури», студентів усіх спеціальностей, а також тих, хто цікавиться здобутками рідної культури.

ББК 71(0)я73

ISBN 978-966-2781-56-4

© Греченко В. А.,

Кислюк К. В., 2016

© Кондор-Видавництво, 2016

ЗМІСТ

ВСТУП	6
МОДУЛЬ І. СТАРОДАВНЯ І СЕРЕДНЬОВІЧНА КУЛЬТУРА УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ	8
Вимоги до знань, умінь та навичок студентів	8
Тема 1. Теоретичні основи вивчення історії української культури	10
1.1. Поняття, структура, функції культури. Історико- культурний процес.....	10
1.2. Наукові дослідження української культури.....	20
1.3. Особливості української культури та методологія її вивчення	32
Тема 2. Культура українських земель у найдавніші часи	38
2.1. Культури кам'яної доби.....	38
2.2. Трипільська культура. Культури доби бронзи.....	44
2.3. Кімерійці. Скіфсько-сарматська культура.....	49
Тема 3. Культура давніх слов'ян	60
3.1. Проблема походження давньослов'янської культури.....	60
3.2. Розвиток давньослов'янських культур у 1 тис. н.е.....	64
3.3. Язичництво давніх слов'ян.....	71
Тема 4. Культура Київської Русі	78
4.1. Історичні умови розвитку культури Київської Русі.....	78
4.2. Архітектура. Живопис. Декоративно-прикладне мистецтво.....	83
4.3. Писемність. Література. Літописання. Освіта. Наукові знання. Право.....	89
4.4. Усна народна творчість. Музика. Побут.....	100

Тема 5. Культура українських земель початку XIII - кінця XV ст.	107
5.1. Історичні умови розвитку культури пізнього середньовіччя	107
5.2. Архітектура. Декоративно-прикладне та образотворче мистецтво	111
5.3. Література. Літописання. Усна народна творчість. Освіта. Наукові знання	116
5.4. Музичне мистецтво. Побут	124
Тестові завдання до модуля I	129

МОДУЛЬ II. НОВОЧАСНА ТА НОВІТНЯ КУЛЬТУРА УКРАЇНИ..... 139

Вимоги до знань, умінь та навичок студентів.....139

Тема 1. Українська культура XVI - першої половини XVII ст.	140
1.1. Історичні умови та основні соціокультурні тенденції розвитку ренесансно-ранньобарокової доби	140
1.2. Архітектура. Декоративно-прикладне й образотворче мистецтво	147
1.3. Література. Історичні знання і культурна пам'ять	154
1.4. Освіта. Книгодрукування	164
1.5. Театральне і музичне мистецтво. Елементи побуту	168

Тема 2. Розвиток культури в Україні у другій половині XVII-XVIII ст.	174
2.1. Історичні умови розвитку культури Нового часу	174
2.2. Архітектура. Живопис	177
2.3. Література	183
2.4. Досягнення історичної думки. Зміна акцентів культурної пам'яті	186
2.5. Стан освіти	192
2.6. Музична культура і театральне мистецтво	196

Тема 3. Українська культура XIX - початку XX ст.	
Національне відродження.....	203
3.1. Соціокультурні зміни XIX - початку XX ст. Сутність українського національного Відродження.....	203
3.2. Нова українська література.....	210
3.3. Становлення історичної науки. Розбудова культурної пам'яті.....	217
3.4. Освіта і наука.....	224
3.5. Архітектура й образотворче мистецтво.....	234
3.6. Музика. Театральне мистецтво.....	240
Тема 4. Українська культура у XX ст.....	245
4.1. Історичні умови розвитку культури у XX ст.....	245
4.2. Культурні процеси у добу Національно-демократичної революції й Громадянської війни.....	248
4.3. Культурні процеси 1920-х років	254
4.4. Культурні процеси 1930-х років. Культура західноукраїнських земель у міжвоєнний період.....	262
4.5. Стан культури в 1941-1991 рр.....	268
Тема 5. Новітня українська культура.....	281
5.1. Історичні, політичні та соціально-економічні умови сучасного культурного буття	281
5.2. Стан освіти, науки, культурної пам'яті, мистецтва, спорту	286
5.3. Проблеми і перспективи розвитку національної культури.....	299
Тестові завдання до модуля II.....	312
СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ.....	322
СЛОВНИК КЛЮЧОВИХ ПОНЯТЬ І ТЕРМІНІВ.....	330
ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК.....	349